Da Venstre i foråret offentliggjorde sin helhedsplan talte vi i overskriften om Danmarks alvorlige situation.
Overskriften var berettiget, for situationen var alvorlig, men sandheden er, at situationen er endnu alvorligere i dag.

Vi føler det hver især som en uro og en utryghed, som en vag angst for om dette nu også kan ende godt. Vi vil vise os i stand til at bevare den individuelle frihed, som er demokratiets og liberalismens inderste ide, eller vil den udvikling fortsætte med ubønhørlig kraft, som fører mod ufrihed og tvang og umyndiggørelse?

Hvad sker der f.eks. når et land som Danmark har betydelig arbejdsløshed, voksende gæld til udlandet og fortsat høj inflation - og det er jo sådan det står til. Der sker det, at tilliden til det økonomiske system undermineres, og i næste omgang er det tilliden til det politiske system, der er gået tabt.
Der må være noget galt, når vi år efter år har over 100.000 arbejdsløse.
Der må være noget galt, når skattetrykket er så voldsomt, at det ikke kan betale sig at yde en ekstra indsats.
I Der må være noget galt, når vi øger vores udlandsgæld med en million i timen og bringer os i et stadig større afhængighedsforhold til andre lande.
Der må være noget galt, når det er dårlig økonomi at spare op og god økonomi at bruge los.
Og hver gang nogen føler, at der er noget galt, - føler det på deres egen krop og oplever eksempler på det i hverdagen - ja, så fjernes der nok en flis af det demokratiske fundament.
Derfor et det heller ikke alle, der ønsker, at Danmark skal få orden i økonomien. De ønsker det modsatte: At stadig flere skal konstatere, at der er noget galt, at at stadig flere skal fornemme, at demokratiet ikke kan fungere. De næres ved uro, ved utilfredshed, ved andres tvivl om systemet.
Og derfor en den økonomiske politik ikke kun et spørgsmål om kroner og øre og procenter, men dybest set et spørgsmål om frihed og de vestlige demokratiers bestående. Det glemmes iblandt, men det er nødvendigt at huske på, at

hver gang noget mislykkes for os er det ensbetydende med, at noget lykkes for dem på højre og venstre fløj, som vil demokratiet det ilde.
Det mærkes indadtil, og det mærkes udadtil.
Der er folk, som ivrer for, at vi skal skære ned på forsvaret, for er det måske ikke det

allerbedste sted at spare på de offentlige udgifter. De glemmer at fortælle, at Sovjet i dag bruger mere i kroner og øre på militæret end USA, de glemmer at, fortælle, at Warchawapagtlandenes styrke i Europa er større end NATOs, og mens de aldfig glemmer at udnytte moralske brist i de vestlige demokratier er de aldeles blinde for langt alvorligere brist i nationer med et andet samfundssystemo

Vi ønsker afspænding. Vi arbejder for afspænding. Men vi tror ikke på, at freden og friheden styrkes ved, at Vesten bliver svagt.

Der sås tvivl om Amerika i disse år. Vi fyldes med slagord om imperialisme, vi overdænges med beretninger og Watergate og Lockheed, der luftes en fryd og en henrykkelse for hver vanskelighed, det amerikanske samfund måtte gennemleve.

Amerika er ikke perfekt. Watergate og Lockheed pynter ikke på noget regnskab.

Men Amerika er andet og mere. Et frit samfund. Et åbent samfund. Et flittigt samfund. Hvortil kommer - og det er naturligvis set med danske øjne det helt afgørende - at Amerika er garanten for Danmarks frihed og selvstændighed.

Det glemmes iblandt.

Et svagt Amerika er ingen lykke for Danmark. Det er en ulykke, ganske som

et svækket Vesteuropa med kommunistisk regeringsdeltagelse i et eller flere NATOlande ville være det.

Jeg siger det her, selv om det er selvindlysende, fordi det så sjældent siges i dagens Danmark, og fordi det bør siges noget oftere. Vi skammer os ikke over vores alliance med USA, vi bygger vores frihed på den, og de, der vil undergive denne alliance vil også undergrave friheden. De ønsker et andet

system, og er dygtige til at udnytte det demokratiske apparat til antidemokratiske formål. De påberåber sig ytringsfriheden - og gennemfører meningsterror, hvor de kan komme

af sted med det. I skoler. På universiteter. På arbejdspladser. I massemedier. De påberåber sig demokrati og selvbestemmelsesret - og gennemføres ulovlige blokader og arbejdsnedlæggelser og eksamensboycotter. De kræver deres ret, siger de, og sætter sig ud over retten. De kræver ordnede forhold, siger dem, og søger at skabe forhold, hvor orden ikke eksisterer og ordensmagten lægges for had. De kræver i visse situationer indgåede aftaler respekterede og kæmper i andre situationer indædt for at tilintetgøre indgåede aftaler.

De ønsker ikke orden og ro og tilfredshed, for det skaber tryghed og stabilitet.

De ønsker det modsatte, og alt for ofte lykkes det for dem at nå deres mål. Ofte er resultatet, at en reaktion sætter ind. Dette er ikke bare galt, siger mange, det er også for galt.

Ved sidste Gallup havde yderpartierne i dansk politik over en trediedel af vælgeme bag sig. Også dette liører med i billedet af Danmarks alvorlige situation.

Vi må erkende, at der
er en tvivlrådighed i den danske befolkning.
Mange føler sig magtesløse, fremmedgjorte, usikre.
De ser, at organisationernes magt i visse sammenhæng er større en de folkevalgtes, at medlemskortet til en fagforening ikke sjældent giver større politisk indflydelse end stemmesedlen til folketingsvalget. Det burde ikke være sådan. Det er ikke demokratisk, at det er sådan. Men sådan er det.
De ser, at lovgivningen ikke altid fungerer som den skal, at der kan findes huller, som. kan udnyttes, og at ikke alting er så retfærdigt, som det burde være. Det er ulykkeligt. Det er til skade for demokratiet. Men sådan er det.

De oplever magtmisbrug. Den uorganiserede, der bliver fyret som følge af organisationstrusler. Den lille virksomhed, der ikke kan overleve, hvis den ikke retter sig efter organisationers påbud. Enkeltindivider, der den ene dag dømmes på avisernes forsider og den næste frikendes i en notits på side 15. Magtmisbrug også fra det offentliges side. Myndigheder, som ikke stiller sig på borgernes side men tværtimod betragter dem som modstandere. Det burde ikke være sådan, men sådan er det ofte.

Vi er inde i en epoke, hvor mennesket mister frihedsgoder og fratages indflydelse. Det sker i fremskridtets navn og fremføres som et uundgåeligt led i en udvikling. Den svenske forfatterinde Astrid Lindgren taler om bureaukratiets diktatur, om hvordan vi skal gøres ufrie og forvandles til solidariske medborgere, som aldrig protesterer, hvad så end den totale magt finder på.
Så langt er vi ikke nået i dette land. Skattevæsenets folk har fået lov til at kontrollere, hvad vi lægger i vores bankboks men må indtil videre holde sig fra skrivebordsskuffen og garderobeskabet i soveværelset. Indtil videre ja, for
sådanne forbehold eksisterer ikke i socialdemokratiets Sverige eller Labours

Storbritannien.
Nogle vil videre ad denne vej. De ser en udbygning af centraliseringen og statsdirigeringen som den rigtige politik. De vil kontrollere den enkelte. De vil kontrollere virksomhederne. De vil bestemme hvad der skal produceres og i hvilke mængder. De vil afgøre, om man skal bo i parcelhus eller lejlighed, om man skal se Columbo eller politisk teater, om man skal køre med bil eller i toget. De ved, hvad der tjener os, siger de. Det sker i helhedens interesse, siger de også. Af hensyn til miljøet. Af hensyn til råvare-forbruget. Af hensyn til næste generation. Lutter ædle motiver til, at vi med Astrid Lindgrens ord skal være solidariske medborgere i bureaukratiets diktatur.

Det nytter ikke at lade, som om der ikke afgørende forskel på Venstres og Socialdemokratiets politik, for det er der. Vi vil ikke være med til at begrave friheden. Vi tror ikke på, at rejsen går til Utopia. Vi vil ikke fragtes til et samfund, der er så koldt og goldt som et månelandskab.
Men vi vil heller ikke spændes for Glistrups vogn. Vi vil ikke være med til at rive ned, hvad det har taget generationer at bygge op. Vi vil ikke være med til at kaste NATO og Folkekirken og Sydslesvig og Grønland og kulturen og det sociale tryghedsnet over bord. Vi vil ikke erstatte forsvaret med en telefonsvarer eller sammenligne skatteunddragelse med frihedskamp.
Venstre har et betydeligt medansvar for det samfund, vi lever i. Det vedkender vi os, og det er vi i det store og hele stolte af. Derfor er vores mål heller ikke et nyt samfund, hvad enten det nye så skulle komme fra højre eller venstre, men et bedre samfund, et friere samfund, et mere tilfreds samfund.
Venstre har ikke altid handlet klogt. Der har været lovgivning, vi har været imod, som har været rigtig, og der har været lovgivning, der har vist sig forkert, som vi har støttet. Man kan tage kommunalrefornen som et eksempel. Den gik vi ind for, den troede vi på, men det vi ønskede at opnå, det opnåede vi ikke. Kanhænde at vi fik et mere ensartet serviceniveau og mere praktiske enheder, men i stedet for det nære samfund fik vi i alt for mange tilfælde det fjerne og upersonlige samfund. Kommunekontoret kan føles meget langt væk, ja, lejlighedsvis endnu længere væk end Christiansborg.
Der kan nævnes andre eksempler, mange eksempler, men der forandrer ikke den kendsgerning, at grundlæggende har vi et godt samfund. Det skal ikke splittes ad

eller løbes over ende eller udvikles til et tvangens og ufrihedens samfund. På en vid måde har vi været i defensiven meget længe. Det er andre, som har besteget barrikaderne, lanceret slagordene og sunget om Danmark for folket. Der er ingen grund til denne tilbageholdenhed, ingen grund til at vi ikke skulle gå i offensiven. I Danmarks alvorlige situation er der brug for Venstre, brug for liberale løsninger, brug for et parti, der vil bygge op uden at rive ned, og som i lige høj grad vender sig mod et samfund uden frihed som et samfund uden ansvar.
Lad os vise, at vi har viljen til at ville og modet til at realisere. Så får vi også styrken til at gennemføre den liberale politik, der kan sikre demokratiet og individets frihed.